

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3 Intézet	Pasztorálteológia Intézet
1.4 Szakterület	Római Katolikus Teológia
1.5 Képzési szint	mesteri
1.6 Szak / Képesítés	Teológiai mesteri

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		Általános Szentségtan					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve			Bara Zoltán-József				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve			-				
2.4 Tanulmányi év	2021/22	2.5 Félév	I.	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	mesteri

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					5
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					5
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
Vizsgák					10
Más tevékenységek:					4
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					100
3.8 A félév össz-óraszama					56
3.9 Kreditszám					7

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	nincs
4.2 Kompetenciabeli	nincs

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	tábla, vetítő, szemléltető eszközök
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	tábla, vetítő, szemléltető eszközök

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>A szentségtani bevezetés a kegyelemközlésnek az egyházi élet középpontjában álló hatékony jeleiről tárgyal. Az általános szentségtan a szentségek bibliai alapjaiból indul ki (az üdvtörténet testi jellege, mint a sakramentális gondolkodás alapja), a szentségekkel kapcsolatos teológia fejlődését, válságát és megújulását, majd a szisztematikus reflexió keretében a szentségtan mai értelmezését vizsgálja (a reálszimbólum fogalma, a valóságteremtő szó, az egyház ünnepe, a krisztusi eredet, az ex opere operato, a jelszerűség kérdése). Alapvető kérdések: A szentségtan ó- és újszövetségi kiindulópontjai, szentségtani megközelítések napjainkig, a szentségek alapvető jellegzetességei, analóg szentségfogalom, krisztusi eredet, Isten elsődlegessége, a szentség propria.</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>Különös tekintettel a többi vallásfelekezeten a mi szentségeinkhez való viszonyulásához.</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Az előadások során azt szeretnénk elérni, hogy a hallgatók, akik gyakorló lekipásztörök lesznek, elsajátítsák mindazokat az elméleti kérdéseket, amelyek az eredményes katolikus lekipásztorkodás feltételei.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Az Egyház szentségi életének megismerése és elsajátítása.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
-------------	----------------------	--------------

<p>1. §. <i>Krisztus egyháza és a szentségek 1. Az Egyház megszentelő tevékenysége 1. A szentségek klasszikus meghatározása 2. Istennel való találkozás a szentség által eszközölt kegyelemben 3. A szentségek újszövetségi értelemben vett misztériumok, az üdvösségtörténet szentségi struktúrája, a szentségtan helye a teológiában</i> (BZ. jegyzet: 1–3.); Könyvészet: ELŐD I., 455–458; SCHNEIDER, TH., I., 225–227.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>2. §. <i>A szentségek jelszerűsége és a szentségi jelek 1. A szakramentalitás érvényesülése az üdvtörténetben, jelek és szimbólumok</i> (BZ. jegyzet: 3–5.); Könyvészet: ELŐD I., 459–460; SCHNEIDER, TH., I., 218–220.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>2. §. <i>Folytatása: 2. A szentségek mint jelek három irányba mutatnak, a szentségek és az egyház, az egyház: alapszentség</i> (BZ. jegyzet: 2; 8–9.); Könyvészet: ELŐD I., 460–461; SCHNEIDER, TH., I., 220–223.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	

<p>2. §. <i>Folytatása: 3. A szentségi jelek alkotórészei: Jézus Krisztus, az Ősszentség, a szentség-fogalom története, a misztérium az antikvitásban, a misztérium a Szentírás szóhasználatában, az üdvösségtörténet szakramentális szerkezete, a misztérium az ősegyházban, az apologétáktól Ágostonig.</i> (BZ. jegyzet: 6–15.); Könyvészet: ELŐD I., 261–262; SCHNEIDER, TH., I., 223–224.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>3. §. <i>A szentségek üdvösségi hatásai 1. A megszentelő kegyelem közlése 1. A kegyelemközlés ténye 2. A kegyelemközlés és a megváltás, a Megváltó és az egyház misztériumába kapcsol, a kegyelem megjelenési helyei</i> (BZ. jegyzet: 5–7.); Könyvészet: ELŐD I., 462–463; SCHNEIDER, TH., I., 208–209.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p><i>A kegyelemközlés szótériológiai vonatkozásai b) A kegyelemközlés krisztológiai vonatkozásai 3. A kegyelemközlés ekkléziológiai vonatkozásai, a történelemben megjelenő üdvösség, Jézus Krisztus, az Ősszentség, az egyház: alapszentség</i> (BZ. jegyzet: 7–9.); Könyvészet: ELŐD I., 263–264; SCHNEIDER, TH., I., 225–227.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	

<p>2. A szentségi kegyelem 3. Az eltörölhetetlen jegy 4. A „lelki ékesség”, Szent Ágoston szentségtana, a skolasztika, a reformáció és a Trentói zsinat, Trento után: az ún. kézikönyv-teológia, a szentségtan megújulása a 19–20. században, a II. Vatikáni zsinat szentségtana, az egyház: az üdvösség szentsége (BZ. jegyzet: 20–21; 21–28;); Könyvészet: ELŐD I., 464–467; SCHNEIDER, TH., I., 210–211.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>4. §. A szentségek hatékonyságának módja, a szentségek objektív hatékonysága 1. A szentségek dologi teljesítmény formájában (ex opere operato) hatnak 2. Mik következnek és mik nem következnek az „opus operatum” tanából? (BZ. jegyzet: 22–23.); Könyvészet: ELŐD I., 467–469; SCHNEIDER, TH., I., 209–210.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>2. A szentségek újraélése 3. Hogyan jön létre a szentségi hatás? Krisztus jelenléte a hívő közösségben, misztérium – szakramentum – szentségek, a látható egyház és a láthatatlan üdvösség, az egyház önmegvalósulása a szentségekben, a szentségek ünneplése, (BZ. jegyzet: 28– 36, 47–57.); Könyvészet: ELŐD I., 269–271; SCHNEIDER, TH., I., 231–132.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>5. §. A szentségek szerzője és száma 1. Mind a hét szentség szerzője Krisztus 2. Közvetlen vagy közvetett rendelés? (BZ. jegyzet: 49–53.); Könyvészet: ELŐD I., 471–472; SCHNEIDER, TH., I., 231–132.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>3. A krisztusi intézkedés milyensége 4. Miért éppen ezt a hét szentséget rendelte Krisztus? A szentségek hierarchiája, (BZ. jegyzet: 53–57.); Könyvészet: ELŐD I., 473–474; SCHNEIDER, TH., I., 229–230.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>6. §. A szentségek kiszolgáltatója és felvevője 1. A szentségek kiszolgáltatója 2. A szentségek felvevője 1. AZ érvényes szentségfelvétel feltételei 2. A szentségek méltó felvétele 3. A szentség felvételével kapcsolatos pasztorális problémák (BZ. jegyzet: 42–53.); Könyvészet: ELŐD I., 475–479; SCHNEIDER, TH., I., 216–218.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	

<p>7. §. Néhány vitatott kérdés, a szentelmények, az egyház: kultuszközösség, a szentségek ünneplése, személyes részvételünk a szentségi találkozásban, a szentségek alapítása és száma, a krisztusi alapítás, a szentségek száma és hierarchiája, a szentelmények (BZ. jegyzet: 39–41; 57–59.); Könyvészet: ELŐD I., 479–480; SCHNEIDER, TH., I., 216–218.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
---	----------------------------	--

<p>2. A nem-keresztény szentségek, 1. az Ószövetségi szentségek, 2. „sacramentum naturae”, (BZ. jegyzet: 64–66.) Könyvészet: ELŐD, I., 480. 3. A szentségek meghatározása 4. A szentségek sorrendje Isten elköteleződése a szentségekben, a szentségek hatékonysága, a szentségek szükségessége, biztos kiindulópontok, a szentségek: valóságghordozó szimbólumok, a szentség hatásai (BZ. jegyzet: 28; 54–57; 58–71.); Könyvészet: ELŐD I., 281–283; SCHNEIDER, TH., I., 231–232.</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
--	----------------------------	--

Könyvészet

ELŐD I., *Katolikus Dogmatika*, Budapest 1978.

SCHNEIDER, TH., (Szerk.), *A Dogmatika Kézikönyve*, II, Budapest 1996.

DENZINGER, H., – HÜNERMANN, P., (Szerk.), *Hitvallások és az Egyház Tanítóhivatalának megnyilatkozásai*, Bányterenyé/ Budapest 2004.

BEINERT, W., *A katolikus dogmatika lexikona*, Budapest 2006.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>Minden diák egy adott témából 10–15 oldalas dolgozatot állít össze, amit a szemináriumi órák alatt előad.</p>	<p>Előadás, megbeszélés</p>	<p>Az egyéni és a tudományos munkában való elmélyedés</p>
<p>Könyvészet BABOS I., <i>A szentségek</i>, Róma 1977; BÁNYAI J., <i>Dogmatikai előadások vázlata</i> (208–240.) Szarvas 1990; CSERHÁTI J., <i>Az Egyház szentségei</i>, Budapest 1972; DÖRNYEI I., – GERGYE GY., – CSÖGL J., <i>A szentségek életértéke</i>, Budapest 1973; RAHNER, K., <i>A hit alapjai</i>, Budapest 1985; KERESZTY R., <i>Jézus Krisztus</i>, Budapest 1995; NEMESSZEGHY E., <i>Teológiai vázlatok</i> (46–ss.), Budapest 1983; PROHÁSZKA O., <i>A keresztény bűnbánat és bűnbocsánat</i>, Esztergom 1908; SZEGEDI L., <i>Biblikus Szentségtan</i>, (II., 2; V., 2.), Vác 1995; SZEGEDI L., <i>Vázlatok a Biblia Istenképéről</i>, Budapest 1990; GÁL F., <i>Katolikus hittételek</i>, Budapest 1960; GÁL F., <i>A teremtett és a megváltott ember</i>, Budapest 1970; GÁL F., <i>Az üdvtörténet misztériumai</i>, Budapest 1968; AUER, J., – RATZINGER, J., <i>Kleine Katholische Dogmatik</i>, Regensburg 1975, III. Bd; ; MÜLLER, G.L., <i>Katholische Dogmatik für Studium und Praxis der Theologie</i>, Freiburg i. Br. 1995;</p>		
<p>MÜLLER, G. L., <i>Dogmatica cattolica per lo studio e la prassi della teologia</i>, Milano 1999; BORDONI, M., <i>Gesù di Nazaret. Signore e Cristo</i>, Perugia 1986; BORDONI, M., <i>La Cristologia nell'orizzonte dello Spirito</i>, Biblioteca di Teologia Contemporanea, Roma 1995; SCHNEIDER, TH., <i>Zeichen der Nahe Gottes. Grundriss der Sakramententheologie</i>, Mainz</p>		

1979; GÁNÓCZY A., *Einführung in die katholische Sakramentlehre*, Darmstadt 1979; ROCCHETTA, C., *Sacramentaria fundamentale*, in *Corso di teologia sistematica* 8, Bologna 1990; FERENT, E., *Teologia Dogmatică sacramentală în lumina Conciliului Vatican II.*, Iași 1992; *A Katolikus Egyház Katekizmusa* (KEK), Budapest 1994; CHAUVET, L.-M., *Symbol et sacrement*, Paris 1990; CONGAR, Y., *Die Idee der sacramenta maiora*, in *Concilium* IV. (Roma 1968), 9–34; COURTH, F., *Die Sakramente*, Freiburg 1995; FEINER, J., – LÖHRER, M., *Mysterium Salutis* IV., 1., Zürich 1972; FIORENZA, C., *Systematic theology*, Minneapolis 1989, II; GÁNÓCZY S., *Bevezetés a katolikus szentségtanba*, Pannonhalma 2006; GUARDINI, R., *Örökmécs*, Budapest 2000; *Handbuch der Dogmengeschichte*, Freiburg 1980; *Handbuch der Pastoraltheologie* I. (Szerk. ARNOLD, F. X., – RAHNER, K.), Freiburg 1964; KOCH, G., *Sakramentenlehre*, Graz 1991, I. Bd; KÜHN, U., *Sakramente*, Gütersloh 1990; LEHMANN, K., – PANNENBERG, W., *Lehrverurteilungen kirchentrennend?* IV. Bd., Freiburg 1986; I. NOCKE, F.-J., *Wort und Geste, Zum Verständnis der Sakramente*, München 1985; NOCKE, F.-J., *Sakramententheologie*, Düsseldorf 1997; OTT, L., *Grundriss der Dogmatik*, Freiburg 1969; RAHNER, K., *Kirche und Sakramente*, Freiburg 1963; RAHNER, K., *Schriften zur Theologie*, Einsiedeln 1957, II., Bd.; RATZINGER, J., *Theologische Prinzipienlehre*, München 1982; RUFFINI, E., *Der Character als konkrete Sichtbarkeit des Sakraments in Beziehung zur Kirche*, in *Concilium* IV., (Roma 1968); SCHILLEBEECKX, E., *Christus, Sakrament der Gottbegegnung*, Mainz 1960; SEMMELROTH, O., *Die Kirche als Ursakrament*, Knecht-Frankfurt 1953; *A II. Vatikáni zsinat tanítása*, Budapest 1975; VORGRIMLER, H., *Sakramententheologie*, Düsseldorf 1987; WELTE, B., *Religionsphilosophie*, Freiburg 1979; REMETE, G., *Sfintele Taine în contextul dialogului ortodox-luteran*, Alba Iulia 1999; REMETE, G., *Dogmatica Ortodoxă*, Alba Iulia 2000.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A ma emberének a szentségekhez való viszonyulása a modern társadalom kihívásai közepette.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Első vizsgaidőpontban	vizsga	3/4
10.5 Szeminárium / Labor	Szemeszter idején	Egyéni munka	1/4
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Az Egyház szentségeinek elméleti megismerése.			

Kitöltés dátuma

2021. április 27.

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

Dr. Bara Zoltán-József

–

Az intézeti jóváhagyás dátuma Intézetigazgató